

Svar Rek. 28/2018, Jämställdhet på arbetsmarknaden

1. Rekommendation

Rekommendationen har följande formulering:

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

at att överväga möjligheten att utveckla ett gemensamt nordiskt likalönscertifikat

at att aktivt arbeta för en mer jämställd arbetsmarknad genom minskad könsegregation på arbetsmarknaden och minskat könsuppdelat utbildningsval

at att arbeta för heltid som norm på hela arbetsmarknaden

2. Meddelelse från Nordisk Ministerråd

Första at-sats:

De nordiska regeringarna ställer sig i huvudsak positivt till rekommendationerna 28 och 29/2018. Främjande av en jämställd arbetsmarknad, likalön medräknat, har varit en av prioriteterna för samarbetet inom MR-JÄM och temat finns även med i sektorns nya samarbetsprogram för 2019-2022. Det är också möjligt att utreda ytterligare samarbetsformer för att befordra lika lön. Likalönscertifikat är en del, men inte en helhetslösning för att minska löneskillnader mellan könen. Därför är det nödvändigt att ha en flera åtgärder med syftet att främja jämställdhet mellan könen.

Den andra at-sats:

Den könssegregerad arbetsmarknad, som plågar alla Nordländerna, är något som det Nordiska ministerrådet för Arbetsliv (MR-A) och det Nordiska Ministerråd för jämställdhet (MR-JÄM) har haft fokus på. Därför har Nordiska Ministerrådet haft aktiviteter som har haft fokus på eller syfte att skapa åtgärder mot könsstereotyper som kommer med att minska de könssegregerade arbetsmarknad. Ibland annat kan följande aktiviteter nämnas:

- I 2015 finansierade ÄK-JÄM *Håndbog om tiltrækning af piger til Science, Technology, Engineering og Mathematics (STEM)*. Syftet med handboken är att skapa arbetsredskap, som kan påvisa och identifiera konkreta problemställningar och implementera lösningar.¹

¹ <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:norden.org:diva-4614>

- I 2015 blev rapporten *Sted, (U)lighed og køn* publicerat som en del av danska ordförandeskapet. Publikationen visar kartläggning om utvalda forskningar och fackböcker om kön, utbildning, befolkningsströmmar i yttreområde i de nordiska länder. Syftet med rapporten var att belysa utvecklingstendenser och identifiera best practice cases inom Nordens yttreområde, och bidra till erfarenhetutveckling och skapa grundlag för diskussion.
- I 2017 arrangerades det norska ordförandeskapet i MR-JÄM en konferens om jämställdhet i framtidens arbetsliv. Konferensen hade bland annat ett tema om könstradition utbildning och yrkesval kan brytas ner.
- I 2018 blev publikationen *the Nordic Gender Effect at Work: Nordic experiences on parental leave, childcare, flexible work arrangements, leadership and equal opportunities at work* publicerad som en del av statsministeriet flagship projekt. Publikationen visar goda exemplar om åtgärder på arbetsplatser som kan användas till att uppnå jämställdhet mellan könen på arbetsmarknaden.²
- I 2019 avslutes projektet om *Men in Nursing Education*, som undersöker underrepresentation av män i hälsoområdet. Syftet med projektet är att ge rekommendationer till om man kan anställa och hålla män i omsorgssektoren med hänsyn till köns stereotyper.³
- I 2019 anordnar de isländska ordförandeskap en konferens om framtidens arbetsliv, som ibland annat tema är heltid- och deltidsarbete, föräldraledighet samt likalön, dessa frågor kommer med att diskuteras på konferensen.⁴
- Nordisk Ministerråds samarbetsorgan Nordisk Information för Kunskap om Kön (NIKK) vil 2019 ha ett särskilt fokus på jämställdhet i arbetslivet, ibland annat könssegregatet arbetsmarknad.

MR-JÄM har utvald *Framtidens arbetsliv och växt* som et av sina strategiske insatsområde i samarbetsprogrammet for 2019-2022 och formulerat följande mål: *Kvinnor och män ska ha lika möjligheter på framtidens arbetsmarknad. Könsuppdelade utbildningsval som banar väg för en könssegregerad arbetsmarknad måste motverkas.* Härunder vil jämställdhetssamarbetet verka for at et genusperspektiv inkluderas i utbildning samt studie- och vägledning i skolen inte bygger på traditionella köns stereotyper. Ut över at man vil ha fokus på könen lika möjligheter i arbetslivet igenom ordförandeskapsprogrammet, strategiska satsningar och NIKK. Även vil MR-JÄM också säkra att mäns- och maskulinitetsperspektiv är inkluderat i arbetet att bryta ner könssegregatet arbetsmarknad.

Tredje at-sats:

Kvinnor i Norden arbetar i höjare grad deltidsarbete i jämförelse av män, vilket har konsekvens för kvinnors ekonomi, karriärutveckling och pension. En central faktor i att förebygga dessa frågor är att skapa balans mellan arbetsliv och privatliv, även frågor kopplat med betald samt obetalt arbete.⁵

² <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:norden.org:diva-5316>

³ <https://www.nikk.no/nordisk-jamstalldhetsfond/soksida/projekt/men-in-nursing-education/>

⁴ www.ilo2019.is

⁵ <https://www.nikk.no/kunskap/fordjupning/deltid/>

Till att öka kvinnors möjlighet att arbeta heltid istället för deltid, behövs att utveckla strukturella lösningar och göra forskningar med syftet att hitta lösningar som kan användas och ha verkningsfull effekt. Med hänsyn till detta då har det Nordiska ministerrådet bland andra igångsatt följande aktiviteter:

- Projektet *Deltid i Norden* (2013-2018) hade syftet att kartlägga deltidsarbete i Norden och skapa forskningsbaserat grundlag samt konferenser till att informera politiker och arbetsmarknadens parter, samt andra som arbetar med jämställdhet och arbetsmarknaden.
- Publikationen *The Nordic Gender Effect at Work* från 2018 handlar ibland annat om erfarenhet kopplat med deltidsarbete mellan kvinnor. Även delat föräldraledighet, barnomsorg, flexibel arbetstid som kan användas som åtgärder till att minska skillnaden mellan könen.
- I 2018 lanserade Nordiska Ministerrådet i samarbete med OECD rapporten *Is the last mile the longest? Economic Gains from Gender Equality in Nordic Countries*. Rapporten visar den ekonomiska tillväxt i Norden när kvinnor jobbar i betalt arbete. I utgångspunkten av rapporten är att ökad kvinnors deltagelse på arbetsmarknaden kan ha 15-30% ekonomisk tillväxt 2040.
- Hösten 2019 ska projektet *Jämställt föräldraskap – jämställt arbetsliv* vara färdigt. Projektet syftar till att kartlägga system kopplat med föräldraledighet och föräldrastöd i Norden och undersöka effekten på kvinnor och mäns del av föräldrapenning. Även att stödja pappor att delta mer med omsorgsuppgifter. Rapporten kommer också att ha utgångspunkt i förslag om hur system kopplat med detta kan förändras till att uppnå mer jämställdhet mellan könen.

Med hänsyn till dessa aktiviteter då är det viktigt att hitta lösningar som har syftet att minska könsegregationen och uppnå jämställdhet mellan könen. Detta är bara en del av åtgärder som kan användas till att uppnå jämställdhet mellan könen, för att jämställdhet mellan könen är kopplat med många saker som är förbundna tillsammans.

De nordiska ländernas regeringar anser rekommendationen som uppfylld.